

Baltinavas Vēstis

Nr. 6 (6) 2010. gada jūnijs

Kuriet augstu jāņuguni
Pašā Jāņu vakarāi;

Jāņa bērni nosaluši,
Jāņu zāles lasīdami.

*Tuvojas vieni no vasaras jaukākajiem
svētkiem – vasaras saulgrieži, Līgo svētki
un Jāņi! Visgarākā diena un visīsākā
nakts... Katru gadu līdzās svētku izjūtai*

*pārņem arī nedaudz skumja apziņa, ka
vasaras visskaistākās dienas nupat, nupat
ir sākušās, bet pamazām tās kļūs arvien
īsākas.*

Sveicam visus Baltinavas novada Jāņus un Līgas!

Lai domas un darbi mums visiem tikpat gaiši kā jāņuguns!

Gaišus Līgo svētkus un skaisti sagaidīt Jāņu rītu!

Vasaras saulgriežu jeb Jāņu svinēšanas sākumi sniedzas tālā pagātnē, kad Eiropā zemnieki aktīvi piekopa saules kultu. Ugunsroku dedzināšana un citas rituālas padarīšanas bija ne tikai gadskārtu ieražu svarīga sastāvdaļa, bet spilgti apliecināja arī kosmiskās un zemes kārtības vienotību. **Jāņus var uzskatīt par vislatviskākajiem svētkiem, kurus mūsu valstī oficiāli svin 23.jūnijā (Līgo diena jeb Jāņu vakars) un 24.jūnijā (Jāņu diena).**

Mūsdienās paralēli Jāņu nosaukumam tiek lietoti arī tādi nosaukumi kā Līgo svētki, Jāņu diena, Zāļu diena, Zāļu vakars. Jāņi ir vienīgie plaši svinamie svētki, kuru rituālajā izpildījumā vēl joprojām saglabājušās ļoti senas mūsu senču tradīcijas. Svētku pamatā bija pagāniskas tradīcijas, saistītas ar zemkopību, zemes auglības, saules kultu. Vasaras saulgriežu rituāli pamatā ir saistīti ar uguni un ūdeni, kam šai naktī piemītot dzīvojošs spēks. Tāpēc jāpeldas ezeros un upēs, kas tek pret sauli, vai jāvārtās rasā. **Jāņuguni** savukārt jādēdzina pēc iespējas augstākās vietās, jo ticējumi vēsta, ka uguns nes svētību tik tālu, cik tālu redzams tās spīdums. Uguns jāaizdedz saulrietā un jāuztur degot līdz pat Jāņu dienas rītam. Tāpēc arī pazīstami ticējumi par to, ka nepieciešams visu nakti palikt nomodā, jo kādam taču ugunskurs jāsarģā. Jāņu gaismā pabijušie cilvēki, tāpat kā apspīdētie lauki un tīrumi, iegūst spēku un auglību. Lai „saule grieztu zelta riņķi Jāņa tēva pagalmā”, tad Saules simbolu – **degošu uguns rituli laida no kalna lejā upē vai ezerā.** Jauka ir arī **pāri ugunskuram lēkšanas tradīcija.** Tas jādara, lai attīrītos no visa liekā. **Jaunieši lec, sadevušies rokās, lai burvju spēks to vienotu kopā.**

Daba ap saulgriežu laiku ir pilnā plaukumā un saule savu enerģiju dāvā visdāsnāk. Tāpēc šajā laikā vāktajām **drogām** ir dubultdziedinošs spēks. Vislabāk 21.jūniju (Ziedu vai Zāļu dienu) pavadīt klusi, meditātīvi, pie dabas, neko neēst, bet dzert zāļu tēju, iet pirtī, lai fiziski un garīgi attīrītos.

Līgo nakts jau daudzus gadus,
Diktē noteikumus savus:
Alus kausus pilnus liet,
Paparādīti meklēt iet,
Kurš tās ziedu atradīs,
Mīlas nakti izbaudīs!

Pērn bij Jāņi, šogad Jāņi,
Citā gadā ar būs Jāņi.
Nu, ļautiņi, priecājties,
Nav vairs tālu Jāņa diena:
Noies saule, uzlēks saule,
Tad būs pati Jāņu diena.

Kā dziesmā teikts, visa laba Jāņu zāle, kas zied Jāņu vakarā. Tāpēc **Līgo puškos** liekamas gan madaras, gan nārbulis, rudzupuķes, magones, vībotnes, sarkanais āboliņš, asinszāle un daudzas citas. Namu un pagalmu

rotāšanai savukārt parasti izmanto **meijas**, tāpat, sargājoties no skauģiem un raganām, pie sliekšņiem pieliek pīlādžu zarus, bet grīdas pušķo ar Jāņu zālēm un kalmēm, lai kukaiņus no mājām izdzītu.

Vainagi ir viens no raksturīgākajiem, būtiskākajiem un obligātākajiem vasaras saulgriežu elementiem. Jāņa tēvam galvā liek ozolu vainagu, Jāņa mātei – puķu vainagu. Ja meijas pārstāv vertikālo – vīrišķo – veselumu, tad vainags – horizontālo jeb sievišķo. Tāpēc īpaša vainagu pišana ir jaunām meitām, viņām esot jāpin trejdeviņu ziedu vainadzīņš, liekot no katra zieda pa trim ziedņiem kopā, pinot ciešā pīnē, novietojot pamīšus ziedus ar isiem un gariem kātiem. Pēc Jāņiem vainagus izžāvē un glabā līdz nākamajiem Jāņiem, lai tos sadedzinātu Jāņu ugunskurā, līdz ar to sadedzinot neveiksmes un nelaiemes. Tomēr vainagā ievītās Jāņuzāles var arī izmantot tējai, kvēpināmajām slotiņām un zālišu amuletiem jeb maisiņiem.

Namatēvu un namamāti Jāņu vakarā godā par **Jāņa tēvu** un **Jāņa māti**, savukārt visi pārējie – gan pašmāju ļaudis, gan ciemiņi – tiek saukti par **Jāņa bērniem.** Jāņa tēvs un Jāņa māte sagaida viesus ar alu un sieru, izsaka pateicību par vainagiem un zālēm un aicina Jāņa bērnus pie galda.

Tradicionāli **Līgo svētku galds** tiek pušķots ar Jāņu zālēm. Jāņu dienas mielasta pamatā ir piena produkti, maize, cūkgaļa un miežu alus. **Jāņu siers** apla formā simbolizē sauli un pasauli tās veselumā. Laužot pa gabalam no siera, katrs paņem sev daļu saules spēka. Līgo svētku tradīcija ir arī **alus** gatavošana un dzeršana. Alus simbolizē saimnieka darba sparū, apstrādājot laukus, iesējot labību, novācot ražu. Tas ir arī lauku ražības rādītājs.

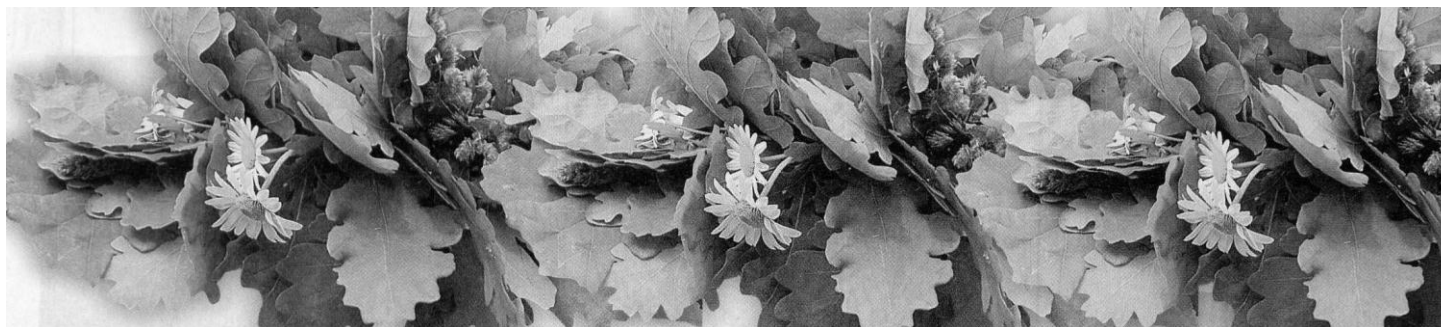

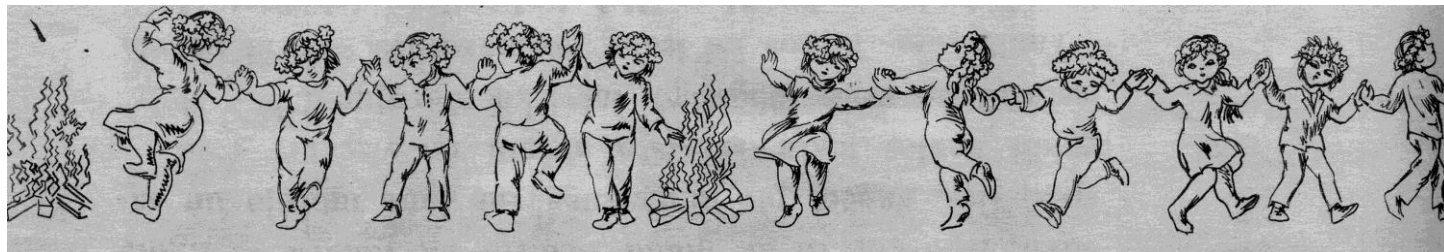
PAZIŅOJUMS LAUKSAIMNIEKIEM!

Ar 2010.gada 1.jūliju stāsies spēkā MK noteikumi Nr.444 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa ir atbrīvota dīzeļdegviela (gāzeļļa) un dīzeļdegviela (gāzeļļa), kurai pievienota rapšu eļļa vai no rapšu sēklu eļļas iegūta biodīzeļdegviela, ko lauksaimniecības produkcijas ražotājs izmanto lauksaimniecības zemes apstrādei, kā arī tādas meža vai purva zemes platības apstrādei, kurā kultivē dzērvenes un mellenes". Lai lauksaimnieki varētu iegādāties degvielas uzpildes stacijās vai vairumtirdzniecībā bez akcīzes dīzeļdegvielu 2010./2011.saimnieciskajam gadam no 7 jūnija līdz 5.jūlijam LAD ir jāiesniedz iesniegums. Iesnieguma veidlapa ir pieejama LAD mājas lapā vai pie novada attīstības speciālistes S. Tabores. Tie lauksaimnieki, kuri platību maksājumiem ir pieteikušies elektroniski, arī dīzeļdegvielas iegādei piesakās elektroniski, te būs iespēja arī izsekot degvielas iegādei un kvotas izlietojumam. Dīzeļdegvielu bez akcīzes varēs iegādāties juridiskas personas un fiziskās personas, kuras ir VID reģistrējušās kā nodokļu maksātājas un veic saimniecisko darbību.

Bez akcīzes dīzeļdegvielu varēs iegādāties par tādu lauksaimniecībā izmantojamo zemes platības apstrādāšanu, kura ir deklarēta LAD vienotā platību maksājuma saņemšanai, kā arī par dabīgām pļavām un ganībām vai aramzemē sētiem zālājiem, ja ir dzīvnieku nodrošinājums 0,5 liellopu vienības uz vienu hektāru. Dzīvnieku skaits tiks ņemts pēc stāvokļa uz attiecīgā gada 1.jūniju atbilstoši «Lauksaimniecības datu centra" (LDC) datiem. Vai par tādu meža vai purva platības apstrādāšanu, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes un par šo platību ir izsniegta Latvijas Augļkopības asociācijas izziņa, zeme ir patstāvīgā lietošanā vai noma (vismaz trīs gadus). Lauksaimnieki, kuri vēlas izsekot savām bez akcīzes dīzeļdegvielas kvotas izmaiņām, var iegūt pieeju savai datu bāzei LAD. Lai to izdarītu ir jānoslēdz līgums ar LAD. Līguma veidlapas ir pieejamas LAD mājas lapā vai pie novada attīstības speciālistes, tāpat var saņemt visu interesējošo informāciju.

Novada attīstības speciāliste S. Tabore.

23.jūnijā plkst. 20⁰⁰
Baltinavas parka estrādē

LĪGO SVĒTKU PASĀKUMS

Piedalās un ielīgo :
- etnogrāfiskais ansamblis
- teātra izrāde

„Ontans i Anne”(7. daļa)

Autors Danskovīte.

Balle.

Līdzī jāņem svētku noskaņojums un groziņi!

PAZIŅOJUMS!

Lūgums sakārtot savus īpašumus un tiem piegulošās teritorijas, applaut ceļmalas pie saviem nekustamajiem īpašumiem.

Pamatojoties uz „Atkritumu apsaimniekošanas” likumu un jauno atkritumu apsaimniekošanas kārtību Baltinavas novada administratīvajā teritorijā visiem uzņēmējiem un Baltinavas novada iedzīvotājiem,

arī tiem, kuri dzīvo ārpus Baltinavas ciema, ir jānoslēdz atkritumu apsaimniekošanas līgumi ar atkritumu apsaimniekotāju SIA „Veolia vides serviss”.

Jūlijā visi publiski pieejamie atkritumu konteineri tiks novākti, arī pie tām daudzdzīvokļu mājām, kur nebūs noslēgti līgumi.

Lūgums nenovietot atkritumus šo konteineru atrašanās vietās!

Lai noslēgtu līgumus, var griezties SIA „Veolia vides serviss” Balvos vai pierakstīties sarakstā pie S. Tabores, sagatavotie līgumi tiks atvesti uz novadu. 0,24m³ konteineru vienas reizes izvešana izmaksā

3,00 latus, jauna konteineru aptuvenā cena ir 33,00 lati, bet lietotā konteineru aptuvenā cena ir 23,00 lati. 1,1m³ konteineru vienas reizes izvešana izmaksā 13.00 latus.

2010.gada 28.jūnijā plkst.10⁰⁰ Baltinavas novada domes telpās ieradīsies SIA „Veolia” vides servisa pārstāvis noslēgt līgumus ar iedzīvotājiem par atkritumu izvešanu.

Lūgums visiem, kuri pierakstījās sarakstā ierasties uz līguma slēgšanu.

Baltinavas novada dome

Izdevumu sagatavoja : Baltinavas novada dome
Baltinavas novada dome Kārsavas ielā 16 Baltinavā LV-4594